

Miljøkonsekvensrapport for Lykkensbo

Landmand Martin Pedersen

Krovej 4
Skonager
6800 Varde

Udarbejdet april 2020
Af miljørådgiver Lisbeth Tønning

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Ikke teknisk resumé.....	3
Basisoplysninger	3
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	3
Biaktiviteter	4
IE-brug	4
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	4
Indretning og drift	4
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	8
Afløbsforhold	8
Foderopbevaring	9
Lys	10
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	11
Beliggenhed	11
Planforhold	11
Landskab	11
Afstandskrav	13
Naturområder.....	14
Ammoniakemission	14
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	14
Kategori 1-natur	14
Kategori 2-natur	14
§ 3 områder	14
Kategori 3-natur	16
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	16
National beskyttelse af arter af planter og dyr	17
Biodiversitet – Den danske Rødliste	17
Lugt	17
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	18
Støv	18
Fluer og skadedyr	19

Til- og frakørsels forhold.....	19
Rystelser	21
Støj.....	21
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	22
Egenkontrol	23
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	24
Grundvand	24
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	24
Affald	25
Døde dyr	25
Vand.....	26
Energi.....	26
Klima	26
BAT (ammoniak)	27
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	28
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	28
Befolkningen og menneskers sundhed	29
Alternative løsninger	29
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	30

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver en planlagt udvidelse på husdyrbruget på Krovej 4, Skonager, 6800 Varde beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

God læselyst.

Ikke teknisk resumé

Ejendommen på Krovej 4 er en mælkeproduktionsejendom. I nærværende ansøgning ansøges der om et råvarelager på 222 m², som placeres ved eksisterende plansiloer. Eksisterende kostald forlænges med 49 x 25 m for at sikre bedst mulig dyrevelfærd for køerne. Staldlænge i gårdsplads ophører med at være stald med dyr. Husdyrbruget er omkranset af læhegn og nybyggeriet vil dermed være afskærmet, og vil ikke være synlig for omgivelser og vejen.

I ansøgningsmaterialet er der lavet en lugtgeneberegning til nærmeste naboer på Krovej 2 og Krovej 6, samlet bebyggelse i Roushøje og byzonen i Næsbjerg. Beregningerne viser, at lugtgenekriterierne er overholdt. Derudover er der også beregnet ammoniakemission til nærmeste kategori 1, 2 og 3 natur, og beregningerne viser, at alle ammoniakemissionskrav er overholdt. Bedste tilgængelige teknik (BAT) ammoniakemissionskrav er også overholdt.

På husdyrbruget er der foretaget en række foranstaltninger for at sikre mindst mulig gene af støv, støj, fluer, lugt mm for omkringboende, som er beskrevet i nærværende miljøkonsekvensrapport.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Ansøger ejer og driver også Vardevej 52, 6818 Årre, hvor der opstaldet kvier. Ejendommene på Vardevej 32 og Krovej 4 drives hver især kan som selvstændige enheder, og det vurderes at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, imellem Vardevej 32 og Krovej 4. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Krovej 4.

På Skonagervej 11, 6800 Varde har ansøger lejet en halmlade og en gyllebeholder.

Biaktiviteter

Ingen.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da det er et kvægbrug.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

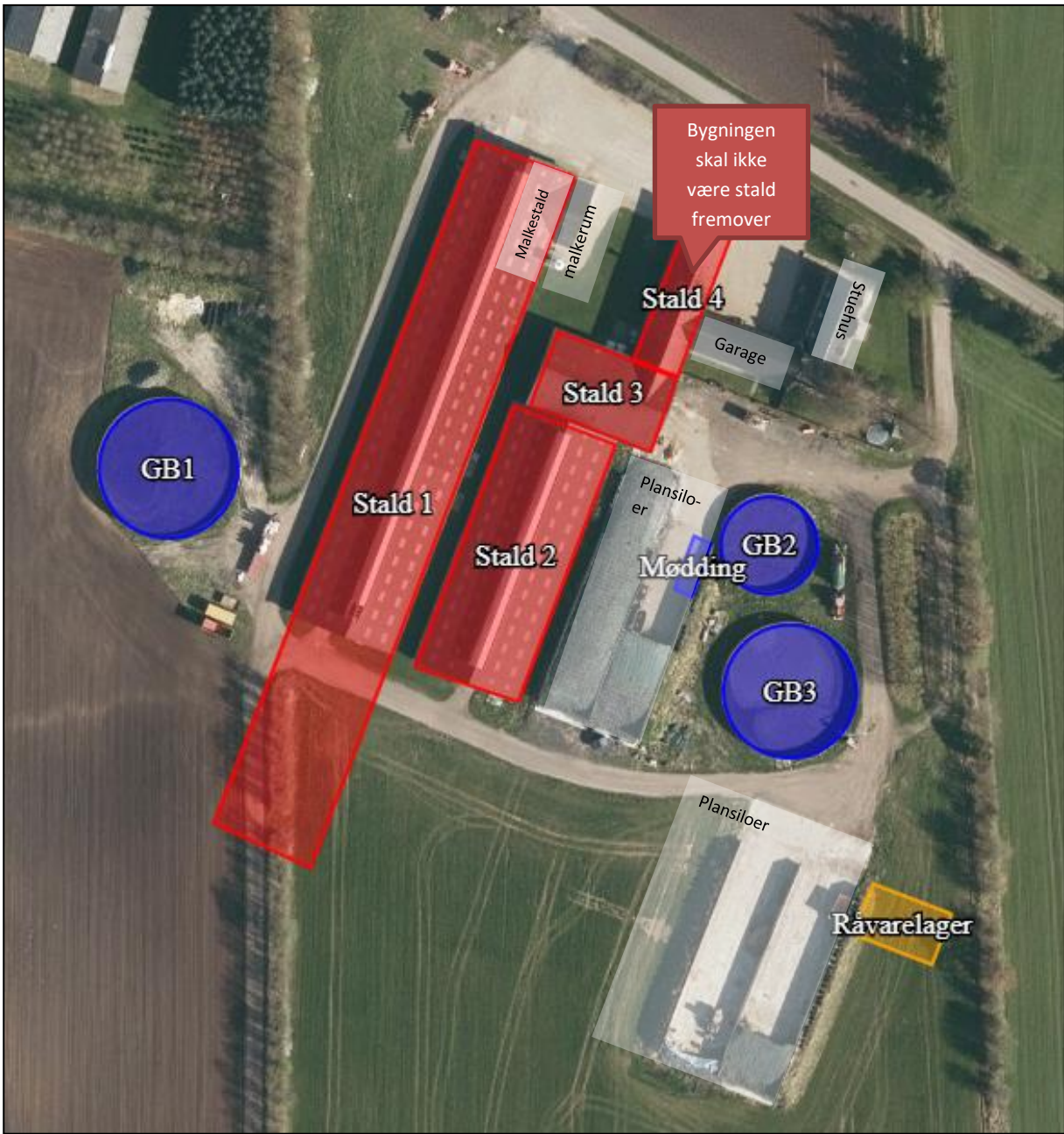
Indretning og drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	3774	Naturlig ventilation	6 m	(#288800) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1050
				(#288079) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	54
				(#237591) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	62
				(#237590) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1777
Stald 2	1471	Naturlig ventilation	6 m	(#237593) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	298
				(#237592) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	855
Stald 3	493	Naturlig ventilation	6 m	(#287256) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	318
				(#237646) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	132
Sum						4546

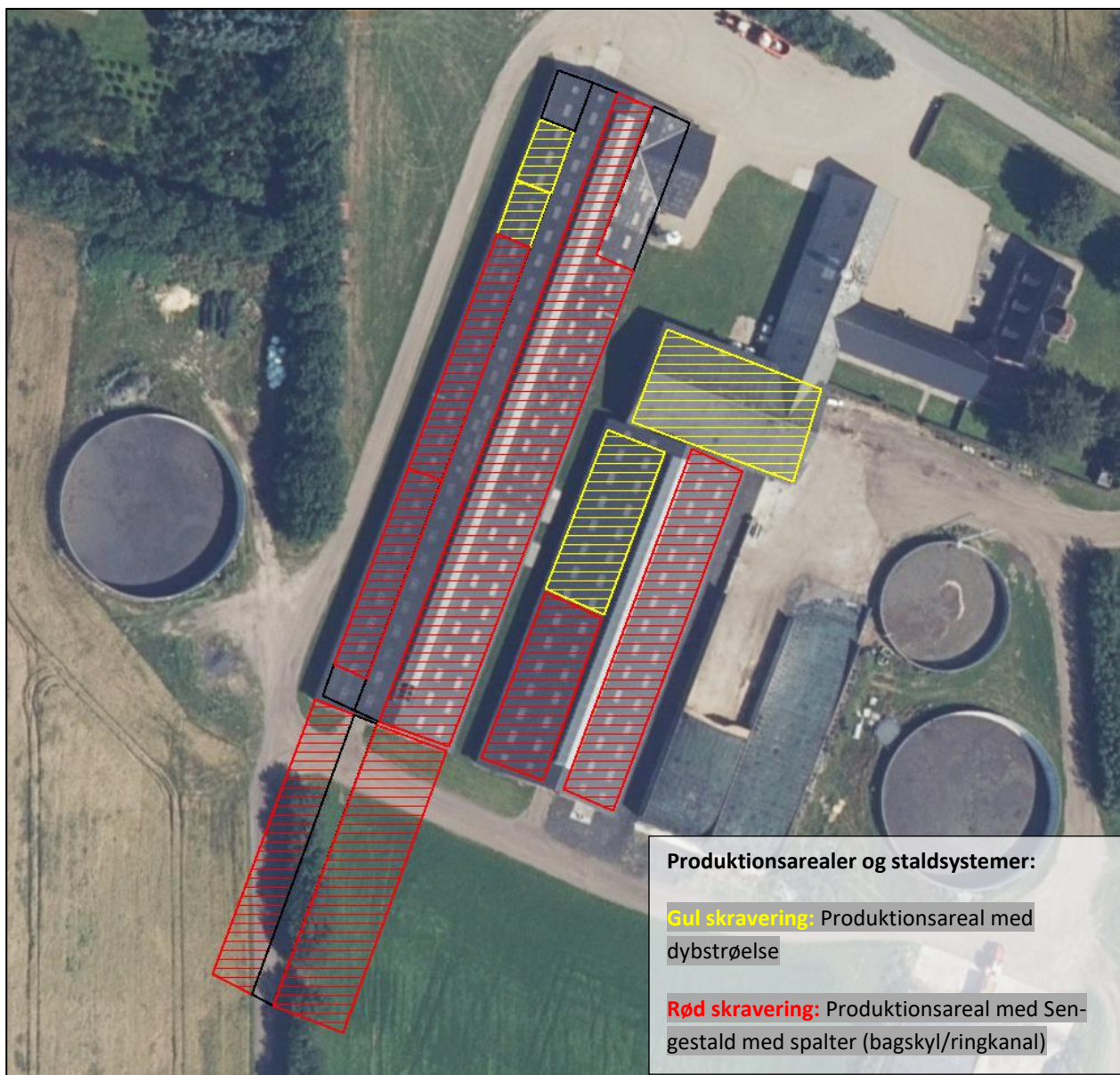
Tabel 1. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer (hvor kvæg kan gå, stå og ligge)

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
GB1	Flydende	3000 m ²	Overdækning		734
GB2	Flydende	1500 m ³			361
GB3	Flydende	3000 m ³	Overdækning		692
Mødding	Fast				65

Tabel 2. Husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaring

Figur 1. Situationsplan

Figur 2a. Produktionsareal og staldsystemer i ansøgt drift.

Beskrivelse af husdyrbrugets anlæg:

Produktionsarealet (hvor kvæget kan gå, stå og ligge) er fremkommet ved opmåling af ansøger og rådgiver, byggetegninger og oplysninger fra ansøger. Foderborde, gangarealer, malkestald, opsamlingsplads, opbevaringsarealer og nakkebomsarealer i nudrift og 8 års drift er ikke en del af produktionsarealet. Opsamlingsplads til malkestald rengøres senest fire timer efter hver malkning.

Der er søgt om flexgruppe kvæg i alle staldafsnit i ansøgt drift, jf. tabel 1. Idet ansøger ønsker mest mulig fleksibilitet med hensyn til sammensætningen af kvægbesætningen.

8 års drift og nudrift er indtastet i it-ansøgningssystemet *husdyrgodkendelse.dk* med udgangspunkt i husdyrbrygets § 12 miljøgodkendelse fra marts 2012.

Stald 1: Eksisterende stald med staldsystemerne dybstrøelsesbokse og sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal). 54 m² spalteareal ændres til dybstrøelsesboks i ansøgt drift, den øvrige del af stalden ændres der ikke på. For at sikre dyrevelfærd laves der en tilbygning på 49 x 25 m, som bygges i direkte forlængelse af eksisterende kostald mod syd. Gulvsystemet i tilbygningen bliver sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal). Jf. figur 1 og 1a, samt tabel 1. Staldtilbygningen bygges i samme materialer og afdæmpede farver som eksisterende stalde.

I godkendelsen fra 2012 er der vilkår om, at alle køer i den eksisterende del af stald 1 skal afgræsse 1 måned og 8 ud af 79 kvier skal på græs 6 måneder. I stalden har der ikke været staldafsnit der har været helt tørt for dyr 24/7 på noget tidspunkt i nudrift og 8 års drift. På den baggrund er der ikke i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift angivet græssende dyr i sommerhalvåret, jf. helpdesk svar fra Miljøstyrelsen den 23-11-2017.

Stald 2: Eksisterende stald med staldsystemerne dybstrøelsesbokse og sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal). Der sker ingen ændringer i staldsystemet i denne stald i forhold til nudrift og 8 års drift. Jf. figur 1 og 1a, samt tabel 1.

Stald 3: I bygningen har der i nudrift og 8 års drift været råvarer og småkalve. I fremtidig drift skal der være mulighed for kvæg i dybstrøelse i hele bygningen. Jf. figur 1 og 1a, samt tabel 1. Råvarerne opbevares i fremtiden i det nye råvarelager.

Stald 4: Eksisterende kalvestald. I ansøgt drift er der ikke søgt om dyrehold i stald 4, dvs. at bygningen udgår som stald i fremtidig drift. Jf. placering på figur 1,

Mødding: Eksisterende møddingsplads på 65 m², placering og størrelse er uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2012. Jf. figur 1 og tabel 2.

GB 1: Gyllebeholder på 3.000 m³ fra 2010, jf. figur 1 og tabel 2. Gyllebeholderen bliver overdækket i forbindelse med nærværende godkendelse.

GB 2: Gyllebeholder på 1.500 m³ fra 1993, jf. figur 1 og tabel 2.

GB 3: Gyllebeholder på 3.000 m³ fra 2002, jf. figur 1 og tabel 2. Gyllebeholderen bliver overdækket i forbindelse med nærværende godkendelse.

Råvarelager: Ansøger ønsker at bygge et nyt råvarelager i tilknytning til eksisterende plansilo. Placeringen af råvarelageret kan ses på figur 1. Det bliver et halvtag med åbning mod nordøst. Højden ved råvarelagerets åbne side bliver 8,2 m høj, taget skråner nedad og højden er 4 m ved den lukkede endevæg. Bredden bliver 11,98 m og længden bliver 18,60 m, svarende til 222,83 m². Råvarelageret bygges i dæmpede grå farve.

Plansiloer: På husdyrbruget er der to plansiloområder på henholdsvis 960 m² fra 2004 ved eksisterende bygninger, og 1.400 m² fra 2008 syd for anlæg, men stadig i tilknytning til eksisterende an-

læg. I september 2019 gav Varde kommune en tilladelse til en ny plansilo på 18,5 m x 63 m inkl. forplads, som er etableret. Jf. figur 1.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gyllebeholder 1	2010	3.000	734	Overdækning
Gyllebeholder 2	1993	1.500	361	Flydelag
Gyllebeholder 3	2002	3.000	692	Overdækning
I alt		7.500		

Tabel 1. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en el-pumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at lave en kapacitetsberegning. Der vi dog til en hver tid være en opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder for den flydende husdyrgødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11 stk. 2.

Dybstrøelse fra småkalve, hvor der udmuges ofte kommer på møddingsplads ved plansiloer. Dybstrøelse der er komposteret, kommer i markstak.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Afløbsforhold

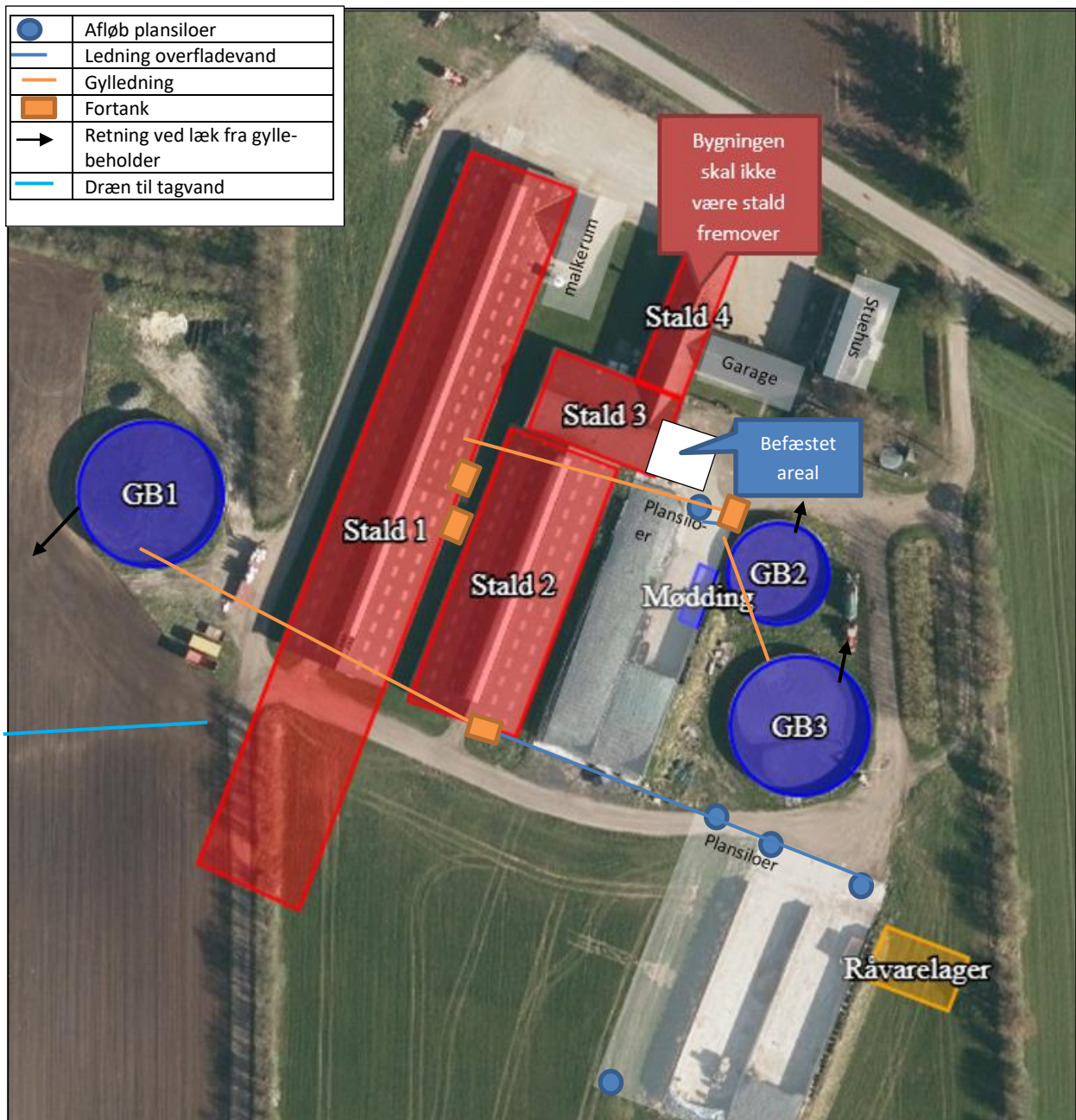
Der er ingen sanitær spildevand fra driftsbygninger, kun fra stuehuset, hvor spildevandet løber til pilerensning.

Vand fra befæstede areal og ensilagesiloer løber til fortank og videre til gyllebeholder, jf. figur 2.

Tagvand fra eksisterende driftsbygninger løber til sivdræn. Tag fra fra nybyggeri løber på jord. Der er dræn til tagvand mindre end 15 m fra den nye staldtilbygning. Drænene vil blive blændet af eller lagt i lukkede rør, så de først begynder at dræne mindst 15 m fra den nye stald. Jf. figur 2.

Hvis det uforventligt skulle ske læk fra gyllebeholderne, så kan det på figuren ses hvilken retning gyllen vil løbe. Gylleudslip eller anden forurening kan let stoppes med jord eller halmballer.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand, restvand og ensilagesaft er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Figur 3. Afløbsplan

Foderopbevaring

Grovfoder opbevares i plansiloer, jf. placering på figur 1. Kraftfoder opbevares i fodersilo på 20 m³, jf. placering på figur 3. Råvarer bliver opbevaret i nyt råvarelager, jf. placering på figur 1.

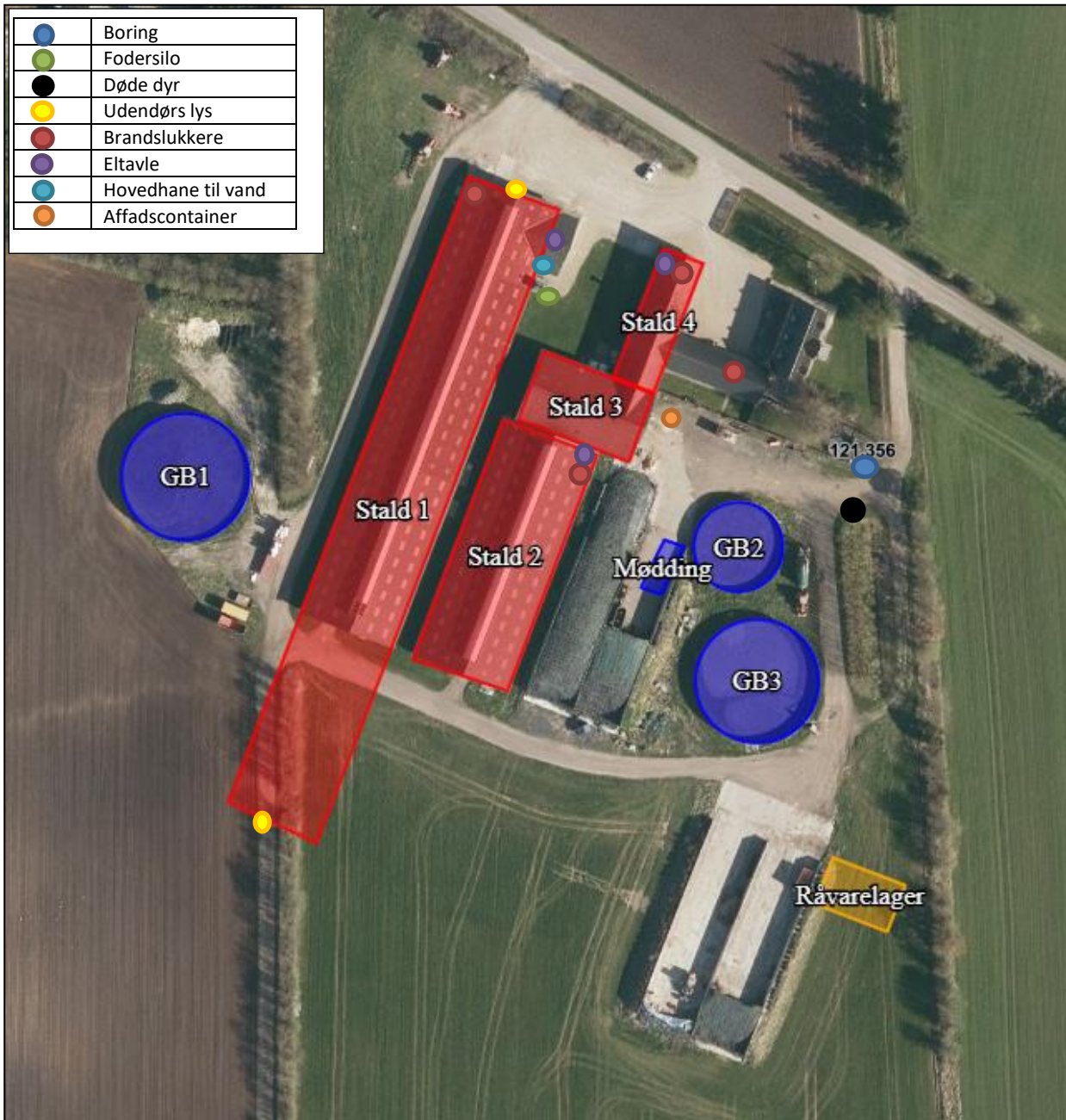
Det vurderes, at foderet på nærværende husdyrbrug opbevares, så der er mindst mulig risiko for forurening.

Lys

I stald 1 er der natbelysning. På stald 1 er der lys på begge gavlender, som kun er tændt ved behov.

Vurdering

Lyset fra staldene er uændret. I den nye staldtilbygning er der også natbelysning. Ejendommen er afskærmet af træer. Belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Figur 4. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges en ny intern vej syd for den nye staldtilbygning, jf. placering på figur 6. Der ophører med at være dyrehold i bygning 4, og der sker en tilbygning af stald 1, jf. figur 1. Bygningsbeskrivelsen fremgår af afsnittet: Indretning og drift i nærværende miljøkonsekvensrapport.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen på Krovej 4 er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Krovej 2, som ligger 125 m nordvest for nærmeste staldhjørne af eksisterende kostald, og den næstnærmeste nabo uden landbrugspligt er Krovej 6 som ligger ca. 150 m øst fra nærmeste eksisterende gyllebeholder, jf. figur 4. Den nærmeste samlede bebyggelse i landzone er Rousthøje beliggende ca. 5.7 km syd for ejendommen på Krovej 4. Nærmeste by er Næsbjerg, som ligger ca. 900 m øst for ejendommen på Krovej 4.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne og fredninger blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.

Udpegninger	Husdyrbruget ligger:	
	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	x	
Skovrejsningsområde	x	
Lavbundsområde		x
Naturbeskyttelsesområde		x
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		x
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		x
Bevaringsværdigt landskab	x	
Større sammenhængende landskab		x
Område for store husdyrbrug		x
Specifikke geologiske bevaringsværdier		x
Kystnærhedszone		x
Strandbeskyttelseslinje		x
Kirkebyggelinje		x
Skovbyggelinje		x
Å beskyttelseslinje		x
Sø beskyttelseslinje		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Fredede områder		x
Fortidsminde beskyttelseszone		x
Habitatområde		x
Råstofområder		x
Boringsnære beskyttelsesområder		x
Område med særlig drikkevandsinteresse		x

Nitratfølsomt indvindingsområde		x
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		x
Jordforurening V1		x
Jordforurening V2		x

Tabel 4. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Skovrejsningsområder er de områder, hvor rejsning af ny skov særligt fremmes. Tilplantningen er frivillig og går ikke forud for landbrugsdrift. Det betyder at der kan opføres byggeri der er nødvendig for en fortsat landbrugsdrift.

Ejendommen ligger indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Vurdering

Figur 4. Landskab og naboer.

Den nye tilbygning af kostalden er placeret bag eksisterende bygninger mod nord, og bag plansilo mod øst og gyllebeholder mod vest. Derudover er der læhegn omkring ejendommen, så synligheden og det visuelle udtryk af den nye staldbygning fra vejen og for naboer vil være minimal. Det nye råvarelager placeres mellem eksisterende plansilo og læhegn, og vil også være afskærmet mod vej og nabo. Placering af nybyggeri, vej og naboer kan ses på figur 4.

På grund af bygningernes afdæmpede farve, den afskærmende beplantning og afskærmning fra det eksisterende anlæg vurderer ansøger at den ansøgte udvidelse ikke vil skæmme landskabsoplevelsen, hverken for forbigående eller naboer. Ved at indpasse det nye byggeri på denne måde forebygges og afhjælpes uheldige landskabsoplevelser ved byggeriet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til ovennævnte områder er større eller lig med ovenstående krav. På nær dræn til tagvand, hvor der er mindre end 15 m fra den nye staldtilbygning til dræn. Dræne vil blive blændet af eller lagt i lukkede rør, så de først begynder at dræne mindst 15 m fra den nye stald. Jf. figur 2. Det nye råvarelager overholder ikke afstandskravet til marknaboskel (matrikel 8h Skonager By, Næsbjerg). Der søges derfor dispensation fra afstandskravet fra råvarelageret til naboskel.

Afstandene er afsat som punkter i *Husdyrgodkendelse.dk*.

Det vurderes at den nye staldbilbygning er erhvervsmæssigt og dyrevelfærdsmæssig nødvendig, og bygningen sambygges med eksisterende byggeri. Etablering af råvarelager sikre mindre støv i stald 3, og dermed bedre arbejdsmiljø og dyrevelfærd, og råvarelageret er erhvervsmæssig nødvendig.

Det vurderes, at de driftsmæssige ændringer ikke vil medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *Husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 5.449,9 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 6 meter. Ruhe-der er valgt som *Landbrug* i oplandet og som *Blandet natur med lav bevoksning i naturpunkt*, *Blandet natur med middel bevoksning*, og *skov*. Der er kumulation i nogle af punkter, men det er ikke interessant, da totalbelastningen i kategori 1 natur er på 0.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som er godkendt den 12. marts 2012.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 1,5 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 1,7 km syd for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *Husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,1 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

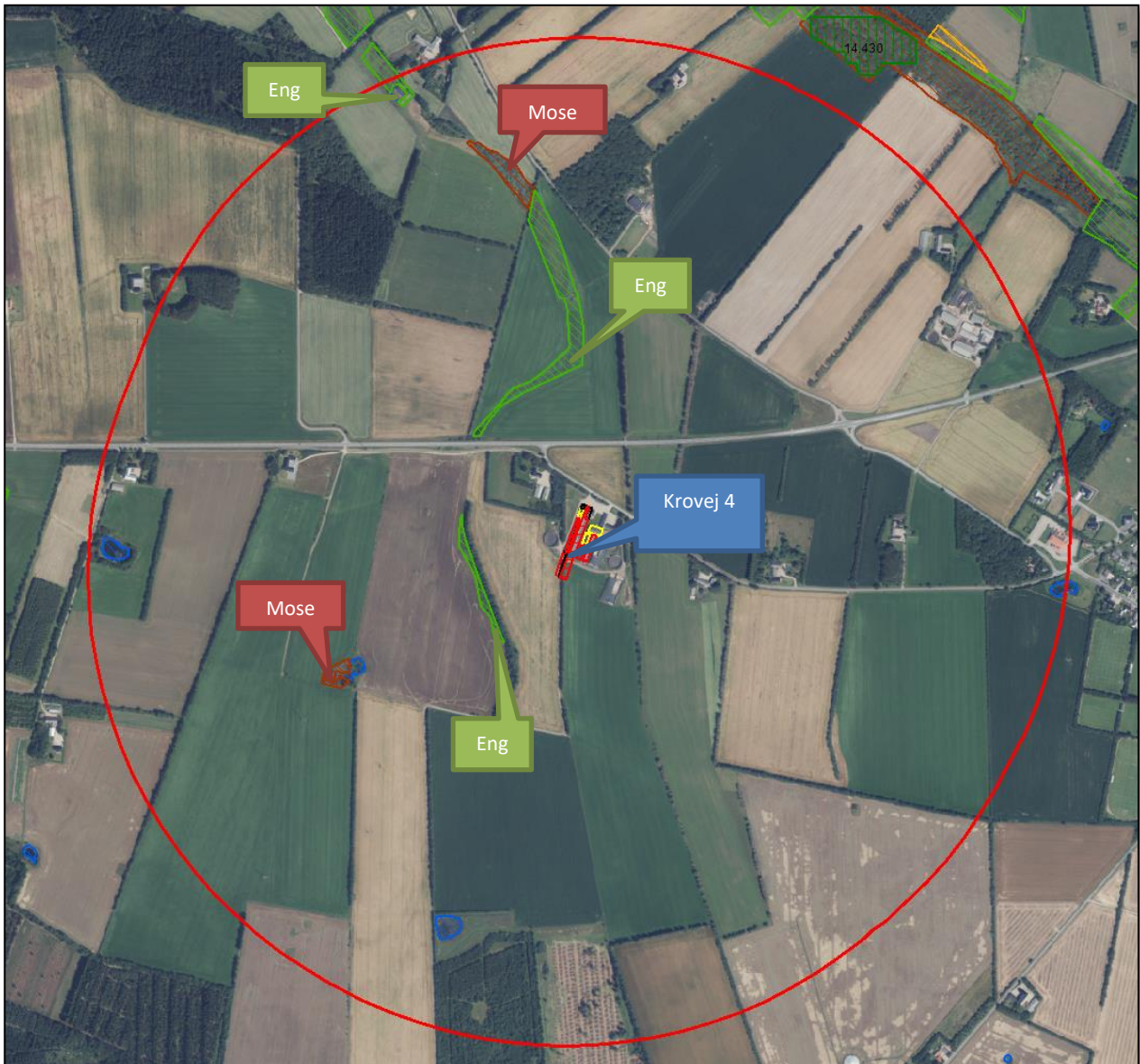
Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 5 km vest for, det nærmeste kategori 2 naturområde, som er et overdrev.

Der er foretaget beregninger i *Husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3 områder

Af figur 5 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat. 3 Mose Øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Kat. 3 Mose Vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Kat. 3 Mose nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,6
Kat. 1 Tør og våd hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Kat. 2 Overdrev øst	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Kat. 2 overdrev vest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat. 1 Overdrev 2	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Kat. 1 Tidvis våd eng	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Kat 1. Overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1

Tabel 5. Naturberegninger

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der to moser, se figur 5.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IVarter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er ifølge Varde kommune ved miljøgodkendelse i 2012 vurderet at de kunne tænkes at forekomme: birkemus og spidssnudet frø.

Kommunen vurderede på det tidspunkt, at husdyrproduktionen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen⁷.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret truede arter på den danske rødliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Godkendelsen vil derfor ikke medføre at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger, eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Derfor vurderes det at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Overpumpning af gylle til gyllebeholder sker to gange ugentlig. Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *Husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Krovej 2	0	FMK	118,7	118,7	174,3	Ja
 Krovej 6	0	FMK	118,7	118,7	293,9	Ja
 Kirkevejen 27	0	NY	351,9	316,7	5719,1	Ja
 Byzone Næsbjerg	0	NY	520,1	520,1	923,1	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning
 * Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 494 m

Tabel 6. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

De væsentligste miljøforhold for husdyrbrug er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik og udvaskning af kvælstof til vandmiljøet. Nærmeste naboer er beliggende indenfor 300 m der er derfor foretaget en grundig vurdering af forhold angående støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik som kan påvirke de nærliggende beboelser.

I det nedenstående er enkelte forhold uddybet.

Støv

På kvægbrug er der normalt ikke støvkilder, der kan give nævneværdige gener. Støv kan forekomme ved strøning og levering af indkøbt foder. I forbindelse med indblæsning af foder i silo, og aflæsning og hentning af råvarer i nyt råvarehus kan der være lidt støv udvikling. Silo og råvarehus er ikke placeret i umiddelbar nærhed af naboer. Det forventes derfor ikke, at omgivelserne vil opleve støvgener i forbindelse med håndteringen af kraftfoder og råvarer.

I forbindelse med at der strøs med halm vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

I forbindelse med transporter vil der i tørre perioder kunne være lidt støvudvikling fra kørsel på interne veje ved bygninger.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via aftale med et privat firma.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

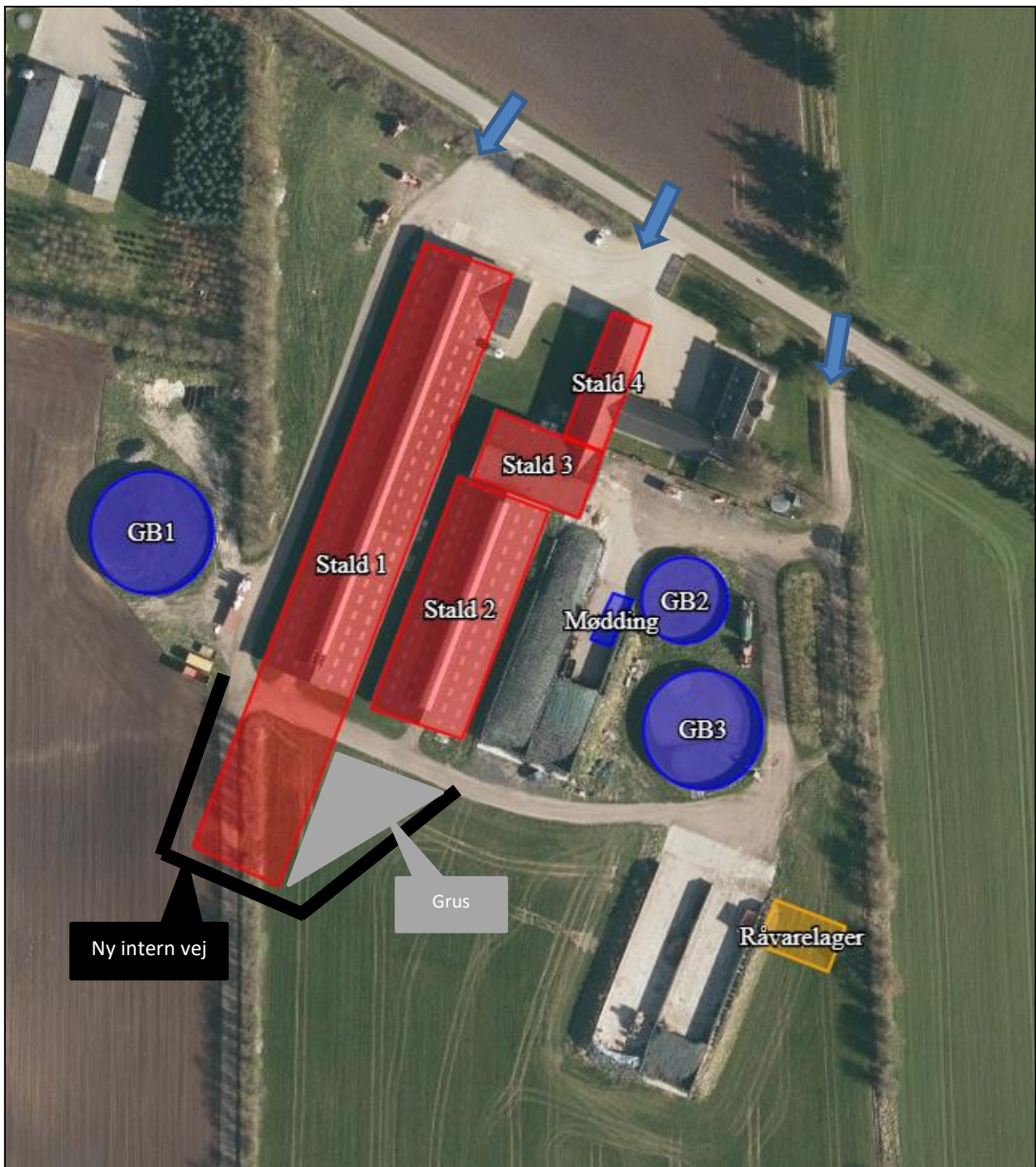
Til ejendommen er der tre indkørsler fra Krovej. Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver anden dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/ levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Figur 6. Til- og frakørselsforhold, samt placering af ny intern vej

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	8 års drift og nudrift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år	Kommentarer
Afhentning af mælk	365	180	
Afhentning af levende dyr	24	30	
Afhentning af døde dyr	12	22	
Leverance af indkøbt foder	30	35	
Grovfoder	345	495	
Dybstrøelse	7	10	
Gylle	394	410	
Affald	6	8	
Andet (fragtbil o.lign.)	12	12	
Samlet antal transporter	1.195	1.202	

Tabel 7. Antal transporter til og fra ejendommen.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle staldene er med naturlig ventilation, og dermed ingen støjgener fra ventilatorer.

I bygning 1 er der malkestald (jf. placering på figur 1), malkestaldens størrelse og placering er uændret i forhold til nudrift. Malkning sker to gange dagligt i tidsrummet kl. 3.30 - kl. 8.00 og igen kl. 15.00 - 19.00. Vakuumpumpen er frekvensstyret og er placeret i indendørs i bygning 1. Der er således god afskærmning for støjklender. Der sker ingen ændringer i driften i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse.

Der leveres foder i tårnsilo ca. hver 20. dag. Leveringen sker normalt i dagtimerne. Fodret blæses ind. Indblæsning i tårnsiloen ved bygning 1 tager ca. 1/2 time i tidsrummet kl. 05 - 20. På figur 3 ses placering af

fodersilo, og det ses, at siloen er placeret mellem bygninger hvorved støj ved foderlevering er reduceret yderlig.

Foderblandingen sker på husdyrbrugets sydlige plansilo ved siden af det ny råvarelager, og dermed længst mulig væk fra nærmeste nabo, og dermed minimering af støj. Foderblanding sker dagligt i perioden fra ca. kl. 7 - 9 og igen kl. 17 – 18.

I forbindelse med høst ensileres der i plansiloer. Der vil sammenlagt blive ensileret ca. 7-10 dage pr år. I forbindelse med ensilering kan det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne.

Oprøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Arbejds miljøeksperten lavede i 2019 støjberegninger for Krovej 4 på ekstern støj i forhold til nærmeste nabo på Krovej 2. Scenariet for daværende støjberegning var en væsentlig større staldudvidelse og et nyt malkecenter end blot en staldudvidelse i nærværende ansøgning. Resultaterne af beregningerne viste, at selv ved maksimalværdien ved mest støjudsatte nabo, så lå støjniveauet under grænseværdierne.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af mælk vil ikke give gener. I forbindelse med ensilering kan der være behov for arbejde om aftenen hvilket kan give gener. Ensilering foregår imidlertid kun få dage om året, så det vurderes at generne vil blive begrænsede. Endvidere viser en gennemgribende støjberegning fra 2019, at ved en større udvidelse end nærværende projekt, at støjgrænseværdierne er overholdt.

Det vurderes, at husdyrbruget på Krovej 4 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan ændres uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger,

der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt. På figur 3 ses hvilken retning gyllen vil løbe lækage på gyllebeholderen. Gyllebeholder 1 vil løbe mod syd ud på marken og gyllebeholder 2 og 3 vil dog efterhånden løbe mod intern vej og have. Gyllen kan hurtigt og nemt spærres ved at smide en halmballe eller jord foran.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Der etableres flydelag på gylletank 3 for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere efterses årligt for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken,
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.
- Vandforbruget registreres månedligt med henblik på at kunne identificere lækager. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Elforbruget registreres månedligt.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, og handelsgødning.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.**Grundvand**

Husdyrbruget ligger i område for drikkevandsinteresse. Husdyrbruget ligger ikke indenfor boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde

Der er en boring på husdyrbruget, DGU nr. 121.356, jf. placering på figur 3.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i overjordisk tank på hhv. 1.800 l fra 1998. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tankene er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tanken. Der er ingen smøreolie på ejendommen.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler, og det bruges primært til rengøring af malkeanlæg. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere.

Der er ingen pesticider på husdyrbruget.

Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på

ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container fra firmaet Marius Pedersen, og afhentes når den er fuld, affaldscontaineren er placeret ved plansilo, jf. figur 3.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.lign.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicorum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares på spalter og er overdækket på plads øst for gyllebeholder 2 (jf. figur 3). Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra Helle Vest vandværk.

Der er fokus på vandbesparende teknikker på husdyrbruget, der anvendes CIP-vaskeanlæg til vask af køletank og malkeanlæg, hvorved der sker en reduktion af vandforbruget. Kølevand fra nedkøling af mælk i mælketank genbruges som drikkevand til køerne, hvorved der sker en vandbesparelse.

Lækager af vand identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie og træpiller. Elforbruget anvendes hovedsageligt til malkning, gyllepumpning, belysning, og vanding.

Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til at opvarme stuehuset og til at opvarme brugsvand i stuehus og driftsbygning. Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser. Systemet til opvarmning af vand til vask af køletank og malkeanlæg justeres, dels så vandet ikke opvarmes mere end nødvendigt og dels så den opvarmede vandmængde passer til forbruget. Kompressoren til køletanken kontrolleres løbende for utætheder i luftsystemet. Utætheder vil forårsage et stort elforbrug.

Udendørsbelysning har bevægelsessensor eller tændes manuelt ved behov.

Der er naturlig ventilation i staldene.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlig følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bla. følgende tiltag:

- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Arealerne ligger forholdsvis samlet.

- Der sker forkøling af mælken og vakuumpumpen er frekvensstyret. Begge er tiltag, der er med til at reducere energiforbruget og derved også CO₂ emissionen.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4713	738	5452
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4997	453	5450
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	2
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 82 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende stald niveau og nyt (inkl. renoveret) staldafsnit. Der er ikke anvendt miljøteknologier i tidligere miljøgodkendelse fra 2012.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald 1	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Stald 1	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Stald 1	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Stald 1	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16
Stald 2	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Stald 2	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Stald 3	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Stald 3	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 93. Forudsætninger for BAT-beregning

BAT-niveauet er opnået ved at, der er anvendt:

- Dybstrøelse ved renovering af spalteareal.
- To af husdyrbrugets gyllebeholdere bliver overdækket

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med landskabelige interesser. For at undgå at skæmme landskabet, opføres den nye stald i forlængelse af eksisterende stald, i samme farver og dimensioner og afskærmet af eksisterende bygninger og beplantning.

- Der er overdækning på gyllebeholder 1 og 3, og flydelag på gylletank 2, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Krovej 4 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Krovej 4 som betyder at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner o.lign.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på Krovej 4 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til kvæg, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg, og sidst men ikke mindst bedre dyrevelfærd.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet.

Der har været overvejet at opføre den nye og større stald samt et stort malkecenter, det er fravalgt pga. at det vil være mest optimalt at forlænge den eksisterende kostald af hensyn til den interne logistik. Den alternative løsning er primært fravalgt pga. fremtidige udvidelses muligheder og hensynet til naboer.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.